

# Esperant un miracle

La crisi de govern a Bèlgica no acaba de resoldre's. Tot i que el primer ministre Yves Leterme va aconseguir de formar govern després de nou mesos de discussió, les coses se li han tornat a complicar. El dia 15 de juliol, si no hi ha acord sobre la reforma de l'estat, el govern podria caure. N'hi ha que pronostiquen la fi de Bèlgica.



Les negociacions entre els partits de Flandes i Valònia per a salvar la situació permanent de desgovern s'han multiplicat aquests darrers dies davant la imminència de la data límit del 15 de juliol, fixada pel primer ministre belga, Yves Leterme, per tal d'aconseguir un acord sobre la reforma d'estat. L'escissió del districte electoral Brussel·les-Hal-Vilvoorde (BHV) permetria de donar més temps als polítics per arribar a un pacte definitiu i amb lletra petita inclosa. Això no obstant, el context polític de Bèlgica no facilita gens les coses, ja que les eleccions regionals i europees del 2009 són molt a prop. "Cap partit no tendeix veritablement a fer concessions per por que això els passi factura electoral", assegura el professor de ciència política Dave Sinardet, de la Universitat d'Anvers, que considera que entre els partits no hi ha prou confiança per a discutir.

Assolir un acord de mínims és l'escenari més plausible i al qual tothom espera arribar. Ni els més optimistes no esperen que Leterme aconseguixi un pacte fort sense cap serrell penjant. I els més pessimistes pronostiquen el caos, la fi de Bèlgica, una gran crisi política i de règim que desembocarà en eleccions anticipades a la tardor o el juny del 2009. Les reformes de l'estat belga requereixen una majoria de dos terços de la cambra federal. Per això, l'any passat, durant les llargues i difícils negociacions per a formar un nou govern, les quatre famílies

**El districte BHV porta cua des de fa mesos. A la imatge, del maig del 2005, un membre del partit d'ultradreta Vlaams Belang mostra una pancarta al parlament belga, per damunt del cap del qui era primer ministre, Guy Verhofstadt, on es llegix "BHV, mentida i engany".**

polítiques de les dues comunitats lingüístiques (vuit partits) van decidir de concertar les grans qüestions d'estat.

El primer ministre Leterme, però, no ha respirat ni un moment des de la seva dolça victòria electoral el 10 de juny de l'any passat. Més de nou mesos li va costar de formar govern a l'home dels 800.000 vots, que no va tenir ni els tradicionals cent dies de gràcia. La decisió unilateral dels flamencs, entre els quals el seu partit, el CD&V, de sotmetre a votació l'escissió del districte BHV va provocar la primera crisi de govern només set setmanes després de pujar al poder. El primer ministre va sufocar la crisi amb l'ajuda dels valons, que van retardar la votació, i apel·lant a un gran acord d'estat entre les dues comunitats per al dia 15 de juliol.

**Dues taules de negociació.** Des d'aleshores, set partits, cinc dels quals formen part del govern liderat per Yves Leterme, discuteixen al voltant de dues taules de negociació: una per a la reforma d'estat i l'altra per donar una solució al districte BHV. Els flamencs volen més competències per a la regió i l'escissió de la circumscripció; els valons s'hi oposen. Les reunions es fan enmig d'un gran hermetisme, considerat clau per fer anar endavant l'acord. Gairebé sense filtracions a la premsa, es fa difícil de predir quin en serà el desenllaç. La major part dels negociadors respecten la consigna *no comment*, però sempre hi ha excepcions i segons qui té la llengua molt llarga. Declaracions com les d'Olivier Maingan, líder de l'FDF –partit liberal francòfon integrat al Moviment Reformador (MR)–, o d'Eric Van Rompuy i Kris Peeters, veus influents del partit del primer ministre, fan témer el pitjor. Maingan va assegurar que Leterme li havia donat una “resposta autista” al problema de BHV i Van Rompuy i Peeters van declarar que veien molt difícil –si no impossible– d'arribar a cap acord abans de la setmana que ve.

Molts, però, treuen ferro a la data del 15 de juliol. Per a Pascal Dewit, polític de la Universitat Lliure de Brussel·les (ULB), aquest dia “no és veritablement una data última”, tot i que Leterme “haurà de demostrar que

s'ha avançat per trobar una solució a la circumscripció electoral de BHV i que hi ha un marc acceptat per les dues parts sobre la reforma d'estat”. Sigui com vulgui, l'entesa entre les dues comunitats es preveu difícil. Els partits, tant valons com flamencs, estan més preocupats pels rèdits electorals que la negociació els pugui donar que no pas per cercar un acord. El director del Centre de Recerca i Informació Sociològica (CRISP), Vincent de Coorebyter, va dir al diari *La Libre Belgique* que “mai no havia vist els partits defensar tan aferrissadament les seves prioritats”. Es troba a faltar un gran estadista capaç de dur les negociacions a bon port.

La fi de Bèlgica? Molta gent es demana què pot passar si no s'arriba a un acord. Un trencament de l'estat és molt complicat. Brussel·les fa impossible una senzilla solució com la de l'antiga Txecoslovàquia. Ni flamencs ni valons no renunciarien mai a la capital. D'una altra banda, segons el polític Sinar-det, “la majoria dels flamencs no són separatistes”. “Tots els estudis científics dels últims anys mostren que el percentatge estable de separatistes es manté al voltant del 10%”, afirma. El més recent és el del sociòleg de la Universitat Ca-

tòlica de Lovaina (KUL) Marc Swyngedouw. L'enquesta revela que només un 9% dels flamencs volen l'escissió de Bèlgica. La majoria es mostra a favor d'un estat federal (45%) amb més competències per a les comunitats.

Flandes té dos partits que es declaren obertament separatistes: el partit d'extrema dreta Vlaams Belang i els nacionalistes N-VA, que van concórrer a les eleccions amb el partit del primer ministre, el CD&V. Els primers van tenir un suport del 19% a les darreres eleccions i l'N-VA un 5% quan es va presentar sol el 2003. “El món polític i mediàtic francòfon vol donar una imatge separatista dels flamencs, però les xifres demostren el contrari”, assegura Sinar-det, que creu que aquest pensament “radicalitza les posicions dels valons”.

Mentrestant, Yves Leterme aprofitarà fins el darrer minut per continuar negociant a dues taules i a dues bandes a fi d'aconseguir un acord entre les dues comunitats, i farà el sord a les veus pessimistes i catastrofistes. Perquè en qui té una absoluta fe, cega, és en si mateix.

Núria Ferragutcasas  
Brussel·les

## El cavall de batalla de flamencs i valons

A la majoria de belgues, les sigles BHV no els produeix cap mena de reacció en absolut. Tanmateix, políticament, el districte electoral Brussel·les-Hal-Vilvoorde s'ha convertit en un veritable cavall de batalla de flamencs i valons, sobretot per la qüestió de la llengua. El BHV es bilingüe i es compon de 54 comunes: les 19 de la regió de Brussel·les capital i les 35 dels sis cantons d'Hal-Vilvoorde. Els flamencs volen escindir la circumscripció i unir aquests 35 municipis a la província del Brabant Flamenc, que consideren decapitada. Els francòfons s'hi oposen perquè uns 120.000 ciutadans francòfons perdrien el dret de votar llistes francòfones i també de ser jutjats en francès. D'una altra banda, exigeixen el nomenament de tres alcaldes francòfons que el govern flamenc rebutja perquè infringeix les lleis lingüístiques. Les negociacions giren a l'entorn del principi d'acord de l'any 2005, durant el mandat de l'anterior primer ministre, el liberal Guy Verhofstadt, que es va truncar pel rebuig d'un petit partit regionalista flamenc, Spirit. El pacte preveia, en contrapartida de l'escissió, un *corredor* a la perifèria de sis comunes on els francòfons haurien mantingut els seus drets. L'altra taula de negociació, no pas menys polèmica, tracta de la reforma d'estat. Els partits flamencs reclamen més competències per a Flandes, especialment en àrees com Treball i Seguretat social, i un nou finançament. Els valons s'hi oposen perquè un aprofundiment del confederalisme faria que la seva comunitat i Brussel·les s'empobriessin més.